

DOMOVINA

Štampa dvakrat na teden, in sicer vsak teden enkrat. — Dopolni naj se in voiljo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Recepti se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 5 krons temeljne priložnosti ter od vsake pete vrstice po 50 vln. na vsakokrat; na večje število in na mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Za železnico Grobelno-Slatina.

Poslanec dr. Ploj se je toplo zavzel za to preporno železnico, katera se „gradi“ že skoraj četrstoletja — na papirju.

Znano je, da je zavladačenja kriva največ ogrska vlada, ki dela neopravičljive ovire glede nadaljevanja te proge na hrvaških tleh, brez katerega pa bi zadela projektovano železnico ista usoda, kakor železnico Poljčane Konjice.

Dr. Ploj je bil o tej zadevi pri ogrskem trgovinskem ministru Hegedusu ter tudi pri avstrijskem železniškem ministru Witteku, da vpliva na ogrsko vlado, da vendar enkrat reši hitro in ugodno vprašanje državnega prispevka za progo na hrvaški zemlji. Dobil je obljubo, da se bode minister Wittek na ogrskega tovariša Hegedusa obrnil.

Dne 10. junija imel je poslanec dr. Ploj v tej stvari sestavljeno interpelacijo. Ker pa je bil še le kot četrti govornik vpisan ter bi najbrže ne bil prišel na vrsto pred zaključkom državnega zbora, naprosil je tovariša Plantana, kateri je podal sledečo interpelacijo:

„Končno si dovoljujem, še v imenu tovariša dr. Ploja, ki je sicer oglašen pri današnji razpravi, pa najbrže ne pride na vrsto, izpregovoriti nekaj besed.

Na razpravi stoječa predloga omenja tudi z zakonom o lokalnih železnicah z dne 22. julija 1894, drž. zak. št. 129, zagotovljeno lokalno železnico od Št. Jurja (Grobelno) do štajarske meje. Predloga obsega glede nje samo nevažno določbo finančialnega značaja, proti katere določbe meritorni vsebini ni ničesar ugovarjati.

Posredno pa daje ta določba povod, opozarjati visoko vlado, da se zgradba te že v lokalno-železnični program za leto 1894 sprejete proge še do danes ni začela, kaj še izvršila.

Ta lokalna železnica naj bi tekla od postaje Št. Jur ob južni železnici čez Šmarje, Slatino-Rogatec in čez štajarsko deželno mejo v Krapino na Hrvaškem.

Dasi je financiranje tiste proge, ki naj teče po štajarskih tleh, že davno zagotovljeno, se z zgradbo vendar ne more začeti, ker se vsled malomarnosti hrvaške, oziroma ogrske vlade še vedno ni dognalo vprašanje o financiranju tiste proge, ki bo tekla po hrvaških tleh.

Merodajni krogi atrakoijskega okrožja te lokalne železnice se z vso verno zavzemajo, da bi se začelo z zgradbo, ker so prepričani, da bi ta proga bila znamenito sredstvo za gospodarsko povzdigo celega atrakoijskega okrožja te železnice. Opozarjati je pa še tudi na to, da sta zlasti šmarski in rogaško-slatinski okraj jako revna in je položaj kmečkega prebivalstva v obeh okrajih zelo žalosten.

Trtna už je vinograde skoro uničila. Peronospora in oidium se močno širita in oškodujeta nove nasade, a boj proti tema škodljivcem povzroča velike izdatke; toča in slana se vsako leto ponavljata, njima pa se pridružujejo z neko rednostjo leto za letom ponavljajoče se povodnji Sotle, ki na senu in na poljskih pridelkih veliko škodo povzročajo.

Mislím, da bo zadostoval ta kratki popis v dokaz, da je zlasti kmečko prebivalstvo šmar-

skega in rogaškega okraja v jako neugodnem položaju in je pomoč nujno potrebna, ako naj zadolženje ne napreduje tako, da se bo ljudstvo začelo izseljevati.

Merodajni krogi Spodnjega Štajarja so uverjeni, da bi zgradba lokalne železnice Št. Jurij (Grobelno) čez Šmarje, Rogatec-Slatino do Krapine prinesla ljudstvu v več ozirih pomoč.

Zgradba bi dala priliko dobiti delo in zasluzek, železnica bi olajšala prodajo kmetijskih pridelkov in povečala njih ceno, in končno bi narasel promet tujcev v okrajih Šmarje, Rogatec-Slatina, ki sta polna naravnih krasot.

Z ozirom na veliki gospodarski pomen te železnice so se tudi interesentje odločili za prav znatne materialne žrtve v svrhu finančne zagotovitve zgradbe, in star okraja Šmarje in Celje zagotovila vsak po 20.000 kron, okraj Rogatec-Slatina pa celo 50.000 kron.

Tudi ni prezreti, in bodi s hvaležnostjo omenjeno, da tudi država in dežela ta projekt toplo pospešujeta ter sta zagovili podpore po 300.000 kron, oziroma 400.000 kron.

Kakor že rečeno, je financiranje proge, kar je bo teklo na avstrijskih tleh, že popolnoma zagotovljeno in je začetek zgradbe — ker so se prispevki dovolili s pogojem, da se zgradi proga od Št. Jurja čez štajarsko mejo do Krapine na Hrvaškem — odvisen samo še od tega, da se reši vprašanje o financiranju proge, ki bo tekla po hrvaških tleh.

Žal, da se ta stvar vsled počasnosti ogrske in hrvaške vlade še doslej ni rešila, kar bi utegnilo spraviti ves projekt v nevarnost, zakaj interesentje so s svojimi prispevki vezani samo do konca prihodnjega leta.

Nadaljne odlašanje zgradbe omenjene železnice ali opustitev projekta vsled nerešenega financiranja hrvaškega dela te proge, bi bil strašen udarec za šmarski in rogaško-slatinski okraj in bi spravil v nevarnost — to se lahko brez pretiravanja reče — celo gospodarsko existenco teh okrajev.

Z ozirom na te velevažne okolnosti prosim Njega ekselencu gospoda železniškega ministra, naj porabi ves svoj vpliv, da Njega ekselencu gospod ogrski trgovski minister čim prej dopoli prispevek Ogrske in Hrvaške za zgradbo lokalne proge Št. Jur (Grobelno) Krapina.“

Ovadah za trozvezo.

Vedno bolj prodira prepričanje, da ni trozveza za Avstrijo tiste važnosti, kakršno so naglašali diplomatje pri njenem sklepanju. Posebno Nemčija je v trozvezi le v napotje in škodo, pa tudi brez Italije bi lahko Avstrija živela, posebno, če si poišče v nadomestilo Rusijo.

Kako malo privržencev ima trozveza v treznih politikih vseh avstrijskih narodov, vedó prav dobro tudi v Nemčiji, kjer se zelo boje, da jim kedaj odpade tako lep grizljaj.

Zadnji čas je zbudilo nenavadno razkritje splošno pozornost. Skoraj vse evropsko časopisje se je bavilo in se še bavi s to afero. Bivši avstrijski vladni tajnik Rimler je namreč izdal brošurico, v kateri odkriva razne diplomatijske tajne načrte proti obstoječi trozvezi. Namen

brošuri je, najstarejšega in najvplivnejšega češkega politika barona Riegerja ter voditelja mažarskih konservativcev Ugrona očrtniti kakor zarotnika proti obstoječim razmeram v Avstro-Ogrski.

V ta namen je ponatisneno nekó pismo barona Riegerja, v katerem ostro obsoja zvezo z Nemčijo ter sploh vladajoči nemški vpliv v Avstriji.

Ne gledé na to, da je lahko pismo ponarejeno ali zasukano, ni bilo v pismu ničesar, kar bi si ne smel želeti pravi avstrijski patrijot, posebno pa še Slovan.

Baron Rieger je bil že večkrat žrtva ovaduhov in izdajalcev, ker je nevstrašenega in odkritega značaja, in se nikdar ni bal naglašati slovenskih interesov v mejah avstrijskega državljanstva tako odločno, da so mu sovražniki hoteli zadržati vrv okolu vratu kot veleizdajalcu in prekucuhu. A izkazalo se je, da ni le ta častitljivi češki politik nedolžen, temveč za Avstrijo zelo zaslužen. V veliko jezo ovaduhov mu je cesar podelil baronstvo.

Tako tudi ovaduhstvo Rimlerja mora barona Riegerja le povzdigniti.

Druga žrtva, katero si je izbral Rimler v svojem razkritju, naj bi bil mažarski politik Ugron. Temu se očita, da se je pogajal s francoskim ministrom za ustanovitev ogrsko-francoške bapke ter za denarne prispevke v utrditev svoje politične stranke.

Recimo, da je to tudi istina. Ali pa se je kaj takega zgodilo prvokrat na Ogrskem? Strankarske pozicije so se na Ogrskem od nekdanj snovale s tujim denarjem. Koloman Tisza se je zatekel svoječasno za opomoč svoji liberalni stranki celo k Vatikanu, dasi je kalvinake vere. Baron Banffy je dobil leta 1896. tri milijone gld. iz tujezemstva za volilne namene. Nihče se ni tačas v Budapešti vznemirjal, še hvalili so diplomatično bistrost omenjenih voditeljev.

Le Ugron, ki meša mažarski gospodi na levo in desno računo, moral je na golo ovaduhstvo preslišati v parlamentu najhujšo obsodbo.

Samo iz sovrašstva do neodvisne Ugronove stranke, oglašili so se naenkrat v ogrskem parlamentu goreči zagovorniki trozveze, češ, da je ista nedotakljiva. Pri tem pa ni upal nihče povedati, kako klaverno vlogo igra Avstrija v trozvezi vsled nemške premoči.

Kako pa je prišel Rimler do podatkov, s katerimi hoče sedaj pobiti omenjenega češkega in mažarskega voditelja? Na način, ki kaže, da Rimler ali ni bil poprej odkritosrčen, ali pa je nastopil sedaj s svojo brošuro kot spletkar, do katerega ne more nihče imeti spoštovanja.

Z omenjenima politikoma se je skušal tako sprijateljiti, da jima je izvalil zaupanje. Delil je z njima kot aktivni uradnik iste nazore o trozvezi.

Splošna sodba je, da je Rimler tako postal kot naprošeni agent trozveze. Kdo ga je najel, si lahko mislimo, ker le Nemčija ima interese na tem, da zve za one vplivne moče v Avstriji, ki niso trozvezi naklonjeni. To sicer ni prvi škandal, ki se je izigral za trozvezo.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor.) Seja dne 3. julija. Deželni odbor poroča o prostovoljnem sprejemanju v deželno zvezo ter o preskrbovanju zanemarjene mladine. Poslanec baron Rokitsky utemeljuje svoj predlog o zgradbi železnice skozi Sulmako dolino, nadalje predlaga isti poslanec, naj bi se prepovedala prodaja takozvanih božičnih dreves (mladih smrek) brez pismenega potrdila domače občine. Poslanec Grösswang predlaga izpremembo § 1. novega lovskega zakona tako, da se tudi v gornještajarskih pokrajinah veverice proglasijo za kmetijstvu škodljivo divjačino. Prošnje občinskih redarjev cele Štajarske, naj bi se sčasoma stalno nastavili s pravico do pokojnine, ter da bi imeli prednost pri podelitvi občinskega tajništva, se odkloni. — Seja dne 4. julija. Poslanec Störck utemeljuje svoj predlog za podpiranje kmečkih zadrug, in sicer naj bi se deželnemu odboru v to svrbo dovolilo letnih 12.000 kron razun vsote, s katero se podpira centrala takih deželnih zadrug. Poslanec Kurz utemeljuje svoj predlog za starostno preskrbovanje industrijskih delavcev, češ, da so po novem domovinskem zakonu prehudo prizadete občine, v katerih se nahajajo industrijska podjetja, ker morajo po 10 letnem bivanju prevzeti skrb za onemogle delavce in njih družine. Še hujša krivica pa se zgodi so sednim občinam industrijskih krajev, kamor ho dijo delavci samo stanovat, a po 10 letih pripadajo vendar občini (Vse se tedaj brani de lavcat) Deželni odbor se naprosi, naj dela na to, da se tozadevni zakonski načrt predloži državnemu zboru že v prihodnjem zasedanju. Poslanec Stürckh poroča o prošnjah raznih občin, krajnih šolskih svetov in učiteljskih korporacij za izpremembo učiteljskega disciplinarne zakona (odprava tajne kvalifikacije itd.). Sklene se, izročiti zadevo deželnemu odboru, da jo „pretresa“ z dež. šol. svetom. — Seja dne 5. julija. Poslanec Ornič utemeljuje svoj predlog glede regulacije Pesnice od pesniškega kolodvora do Možgano ter od tam do izliva Drave. Poročevalec deželnega odbora odgovori, da je tozadevni od govor že došel od vlade, vendar česar je Orničova interpelacija — nepotrebna. Isti poslanec uteme ljuje nadalje svoj predlog, naj se stori kaj za povzdigo konjereje v ptujskem okraju, in sicer deloma s tem, da bosta v državni žrebčariji v Ptuj vsaj dva močna žrebca. Poslanec baron Rokitsky utemeljuje svoj predlog, naj se uvede neprislusno deželno zavarovanje živine. Poslanec Ornič poroča v imenu občinskega odseka, naj se dovoli mariborski mestni občini pobirati stāv binske in komisijske pristojbine od novih stavb.

(Osebnosti.) Profesor na nemško-slo venski gimnaziji v Celju (v statusu v Mariboru) g. dr. Ivan Tertnik, je premeščen na II. gimnazijo v Ljubljano. V Maribor pa pride prof. g. Leopold Poljanec iz Kranja. Začasni gimnazijski učitelj na hrvaški gimnaziji v Pazinu g. Anton Jošt, je dobil stalno mesto v Kočevju.

(Promocija.) Naš rojak g. A. Dolar je bil dne 2. t. m. na Dunaju promoviran za doktorja modroslovja.

(Odlikovanje.) Stavbeni mojster v Slov. Bistrici g. Verzolatti, je odlikovan od cesarja z zlatim zaslužnim križcem.

(Cesarsko priznanje) se je izreklo vseučil išnemu profesorju, dvornemu svetniku v Gradcu, gosp. dr. Gregorju Kreku, ob priliki zaprosenega umirovljenja.

(Vojaške vesti.) Iz domobranskih polkov štev. 3, 4 in 5, ki spadajo v področje graškega kornega poveljstva, se napravijo domobranski polki štev. 3, 4, 5, 26 in 27.

(Celjski državni poslanec dr. Pommer) se približuje domu. Sedaj je premeščen nam reč iz Dunaja na tržaško gimnazijo. Poučeval seveda najbrže ne bo v Trstu nikdar, ako mu namreč še nadalje poverijo Celjani svoje zastop stvo. Pač pa bo zidal pangermanski most od — Adrije, tedaj pri repu, ako ga tržaški Italijani ne — izpodmaknejo.

(„Der Dritte im Bunde.“) Celjski očetje so „določili“, da se podeli razpisana služba sekun darnega zdravnika v celjski bolnišnici vitanj skemu rojaku dr. Ernestu Jaklinu. Naši mestni očetje so tedaj uverjeni, da imajo deželni odbor

— v žepu, ker sicer ima vendar ta inštanca merodajno besedo pri nastavljanju zdravnikov v deželnih bolnišnicah. Sicer pa je k „ordinariju“ Jesenkotu, „primariju“ Gollitschu še manjkal ednakega mišljenja „sekundarij“.

(Za gluhe.) Za one otroke, ki hočejo s prihodnjim šolskim letom vstopiti v deželno gluhošolnico v Gradcu, se vršijo sprejemni izpiti: v Celju dne 25. julija v mestni deški šoli, v Poljčanah dne 26. v ondodni ljudski šoli in v Mariboru dne 27. v meščanski in ljudski de kliski šoli.

(Za obnovo spodnještajarskih vino gradov) se razdeli letos 280.000 kroq, tedaj 20.000 kron več, kakor dosedanja leta. Naj bi se naši vinogradarji potrudili pravočasno za to pomoč, kar jim bodo občinski predstojniki raz jasnilli.

(Kresovi na čast sv. Cirila in Metoda) goreli so dne 4. t. m. po celi Savinjski dolini. Posebno lep kres pa so žgali celjski Slovenci na Starem gradu in pa Teharčani pri Sv. Ani, kamor je prišel tudi teharski rojak dr. Fran Štor, ki je v navdušenih besedah z gosp. kaplanom Bratkovičem zbrani množici razložil pomen za žiganja kresov. Navdušenje bilo je veliko in vidi se, da kljub slabemu izidu zadnjih občinskih volitev ostanejo Teharje prava slovenska vas.

(Iz Griž) se nam poroča. Dne 5. t. m. raz sajalo je po Savinjski dolini strašno neurje. Okrog Žalca in Griž bila je toča, in je treskalo, da je bila groza. Strela je užgala na dveh krajih; skupnemu delu treh požarnih bramb zahvaliti se je, da se je ogenj omejil le na užgana poslopja.

(Paaji kontumaci) je proglašen za dobo treh mesecev, t. j. od 27. junija do 27. septembra v sledečih občinah: Grajska vas, Braslovče, Vransko, Št. Jurij ob Taboru, Gomilsko, Polzela, Sv. Jeronim, Marija Reka, Žalec, Griže, Št. Pavel, Št. Peter, Gotovlje, Velika Pirašica, Arja vas in Petrovče.

(V Loki pri Zidanem mostu) je umrl dne 30. junija župan g. Anton Kajtna. N. p. v m.

(Okrajni bolniški zdravnik za Sl. Gradec) se išče. Prošnje je vlagati do 20. julija t. l.

(Okrajni zastop pri Sv. Lenartu v Slov. goricih) si je izvolil zopet za načelnika vele posestnika g. Fr. Wello, njegovim namestnikom pa g. Jan. Rožkarja iz Malne. Oba sta naša moža.

(Umora sumljiv.) V Vučenici so zaprli peka Miklavža Mikliniča, ker je na sumu, da je umoril svojo ženo.

(Nagla smrt) V kolodvorski čakalnici v Slov. Gradcu so našli dne 2. t. m. mrtvega mi zarja Wedeniga, ki se je vračal iz bolnišnice v Velikovec.

(Na moškem učiteljskem v Mariboru) se je oglasilo k zrelostnemu izpitu 18 četrtoletnikov, 2 sta odstopila med izpitom, 2 sta dobila pre skušnjo, 1 mora ponavljati. Ostalih 13 je pre stalo maturo.

(Na ženskem učiteljskem šolskih sester v Mariboru) se je oglasilo 8 maturi 20 kandi datinj. Izpit je prestalo 18 kandidatinj, med njimi 4 z odliko in sicer gđ.: Ježovnik Antonija iz Petrovč, Lubec Olga, hči dvornega svetnika v Ljubljani, Schreiner Mila, hči mariborskega ravnatelja in Vrečko Marijana, hči bivšega okr. šol. nadzornika v Št. Ilju pri Misljnu.

(Na mariborski realki) je prestalo maturo izmed 17 samo 10 oglašencev.

(Namen nemških turnarskih društev.) Mariborski državni poslanec dr. Wolfhardt je povedal pri zadnjem turnarskem shodu v Mari boru, da je namen nemških turnarskih društev „boj proti Slovincem in pa zvesta straža na poti, ki pelje iz Prusije do Jadranskega morja.“ Kaj bi rekel državni pravdnik, ko bi kateri Slovenec tako bojevito govoril?

(Obesil se je) v Mariboru lajnar Ziegler vsled revščine.

(Iz Gradca.) († Jurist Ivan Kolar.) Dne 3. t. m. je umrl v Gradcu po kratki bolezni predsednik „Triglava“, nadopolni pravnik g. Ivan Kolar iz Kapel pri Radgoni. Pokojni je bil zelo nadarjen, pa tudi marljiv mladenič, ki je obetal posebno na političnem polju postati steber na rodne brambe. Bil je par let reden sotrudnik našega lista. Bodi mu lahek počitek, četudi izven ljubeče materine zemlje!

Deželni zbori.

Kranjski deželni zbor je v seji dne 3. julija nadaljeval razpravo o „deželni kul turi.“ Posl. Povše je pojasnil mlekarске razmere v deželi in pomanjkljivost pri mlekarstvu. Posl. Ulm je poročal o deželnih podporah od 1. okt. 1899 leta do oktobra lanskega leta. Poslanec Schweiger opozori deželni odbor na škodo po toči, ki je dne 25. junija pobila poljske pridelke v dvanajstih vaseh na Dolenjskem ter napravila nad 40.000 kron škode. Isti dan je toča pobila tudi v Bojancih ter naredila 15—20.000 kron škode. Posl. Schweiger prosi deželni odbor, naj bi dovolil ponesrečencem znatno podporo. Posl. Tavčar poroča o agrarnih razmerah ter razprav lja o eksekutivnih prodajah kmetijskih posestev in o kmetijski razvadi, izgovarjati otrokom nepravi lno visoke dote, proti čemur bi treba odločno nastopiti. Iz poročila je razvidno, da je l. 1899 znašala vrednost zemljiških prejemov vsled kup nih pogodb, eksekutivne prodaje in smrti skupaj 19.819.646 kron, vsled dolgov pa 11.592.632 kron. Posl. Božič poroča o občinskih stvareh ter izraža željo, naj bi se za župane in občinske tajnike priredili učni tečaj, ki so pri nas jako potrebni. Končno predlaga, naj deželni odbor predloži pre membo občinskega volilnega reda, da se omeji število virilistov. Posl. Višnikar je poročal o pro račun normalno šolskega zaklada za l. 1901. Potrebščina znaša 956.391 kron, pokritje pa 48.200 kron. Primanjkljaj znaša tedaj 908.191 kron. — Pogorelecem v vasi Mraševo se dovoli 3000 kron podpore.

V goriškem deželnem zboru je v seji dne 2. julija vladni zastopnik obširno odgo varjal na interpelacijo slovenskih poslancev o prestavi učiteljskega iz Kopa v Gorico. Pravi, da se vlada s tem vprašanjem resno peča ter misli razširiti gimnazijsko poslopje za ustanovitev učiteljskega. Vendar končnih sklepov še ni storila. Na predlog posl. B. Grča se naroča deželnemu odboru, da vzajemno z drugimi deželnimi odbori deluje na to, da država prevzame stroške za nastanitev orožnikov. Posl. Marani poroča o pri spevku zavodom „Šolski dom“ in „Lega natio nale.“ Poročevalec predlaga vsakemu teh dveh zavodov dati podporo po 2000 kron. Se odda peticijskemu odseku. Posl. Tuma prečita dva predloga glede načrta za popravo in napravo potrebnih cest in glede pomoči obrtniki in trgovini.

V koroškem deželnem zboru je v seji dne 4. julija posl. Steinwender predlagal, da se sprejme načrt zakona glede premenitve paragrafa realčnega šolskega zakona, ki določa število poučevalnih ur za učitelje. Poročila in in predlogi deželnega odbora glede deželne za varovalnice zoper ogenj, o zahtevah alpskega gospodarstva in glede elementarnih nezdod so bili oddani dotičnim odsekom. Posl. Wirth po roča o prošnji občine Gornji Dravograd glede uravnave Drave.

Druge slovenske novice.

(Vojaška vest.) Cesar je odredil, da se namesti 1. oktobra v Ljubljani eno domobran sko brigadno poveljništvo. Taka poveljništva dobé tudi mesta Olumuc, Jaroslav in Linc.

(Novo društvo.) V Ljubljani so ustanovili novo društvo za podporo bolnih uslužbencev južne železnice. Pravila so predložena vladi v potrjenje.

(Slovenski „Sokoli“ v Pragi.) Pri tekmo valni telovadbi so nastopili tudi slovenski telo vadci pod vodstvom dr. V. Murnika ter dosegli jako lep uspeh in sicer na višjem oddelku; podeljeno jim je bilo dragoceno darilo.

(Čudna žival.) V Mengšu pri Kamniku na Gorenjskem se je pri nekem posestniku izvalila gos, ki ima 4 noge in 4 perutnice.

(Županom v Kranju) je izvoljen na novo g. Karol Šavnik, in sicer ednoglasno.

(Pogorelecem v Kropi) je dovolila visoka osrednja vlada na Dunaju začasno podporo 6000 kron.

(Za regulacijo Save) med km 287 in 295 je dovolilo notranje ministrstvo 30.000 kron in odredilo takojšnja dela. Konkurenčna obravnava se vrši dne 17. t. m. v Kresnicah.

(Ponesrečil se je) v planinah nad Gorjami dr. Ivan Jan, umirovljeni ljubljanski magistratni tajnik. Padel je čez pečino „Bratovlja peč“ nad Radovno. Zadnji čas je bil jako potr in bolehen, ker ni dobil dovoljenja za ustanovitev nameravanega zavoda za navraštenike.

(Detomor.) Neko 18 letno dekle iz Podkraj pri Radečah na Dolenjskem je s pomočjo svoje mlajše sestre zadavila rojeno dete ter ga vrgla v jarek. Obe sestri sta že pod ključem.

(Pri branju orešenj se je ubil) v Kovči vasi 65 letni Miha Šterk. Pal je z drevesa in si zlomil vrat.

(Zopet požar.) Dne 3. t. m. je v Kočevski Reki nastal grozen požar. Pogorelo je mnogo poslopij, med njimi tudi cerkev.

(Odkritje nagrobnega spomenika.) Včeraj, dne 8. t. m. je „Društvo učiteljev logaškega okraja“ razkrilo nagrobni spomenik pokojnemu nadučitelju g. Iv. Poženelu na Rakeku.

(Mestni zastop idrijski) je imenoval profesorja na ljubljanski realni g. K. Pirca ravnateljem mestne realke, g. deželnega poslanca dr. D. Majarona pa častnim meščanom.

(Ogenj.) Na Gradu poleg Grebinj na Koroškem je zgorelo posestniku Prinsaherju gospodarsko poslopje. Škode je do 2000 kron.

(Bogoskrunstvo.) V noči 5. t. m. so nepoznani roparji odnesli iz župne cerkve v Hrušici na Primorskem ciborijum, 1 kelih, posvečeno veliko hostijo in okolo 20 malih hostij ter še več drugih stvari. Škode je okolo 400 kron.

(Umril je v Škedenju) poleg Trsta 24 letni učitelj, g. Lovro Sanci. Ustanovil je v Škedenju tržaški narodni orkester. V nedeljo, zadnjega junija je bil še prisoten pri prvem nastopu tega orkestra v Škedenju.

(Požar v Trstu.) Pred par dnevi je nastal ogenj v prodajalnici manufakturnega blaga B. Domerja v Trstu. Škode je okrog 40.000 kron.

(Pred tržaškimi porotniki) je stal že štiri dni zapored urednik lista „Avanti“ — Camber ter bil obsojen radi razžaljenja časti pri prvi obravnavi na 4 tedne zapor, pri drugi na dva tedna, pri tretji na 6 tednov, pri četrti obravnavi pa je tožitelj odstopil od tožbe.

(Utopil se je) v Pulju podčastnik A. Home. Vzrok samomora so pripisuje temu, ker ni dobil dopusta, da bi pohitel k smrti postelji svoje matere.

(Umril je v Aleksandriji) v Egiptu slovenski rojak iz Tolmina, Anton Leban, lastnik tovarne za izdelovanje ledu.

(Morilec svoje žene ujet.) V Ameriki so zaprli tistega Franciča, ki je bil ušel iz zaporov v Novem mestu, kjer je sedel, obdolžen, da je umoril svojo lastno ženo. Pobegnil je v Ameriko kjer je sleparil, dokler ni prišel pravici v roke.

(† Konrad Wassitsch.) Dne 6. t. m. ob 9. uri zvečer umrl je na svoji graščini Lanof pri Celju c. kr. ministerjalni svetnik in generalni konzul v p. gosp. Konrad Wassitsch v 80. letu starosti. Pokojni imel je veliko visokih odlikovanj ter bil na glasu kot izborni uradnik in državljani. Bil je sin slovenskih staršev in nikdar ni zatajil svojega pokolenja. Naravnost se ni udeleževal političnega stremeljenja Slovencev, a podpiral jih je vedno rad s svetom in gmotno. Blag mu bodi spomin in lahka domača gruda!

Dopisi.

Iz Savinjske doline. Rojakom — v posnemo! Ko sem se vozil na pčovanjih po Koroškem in Sred. Štajerju, videl sem marsikje na vzvišenem prostoru vibrati nemško zastavo. Tudi na Slovenskem je v nekaterih krajih naša belo-modro-rdeča trobojnica naznanjala tujcem, ki so hodili po naših krajih, da so na slovenskih tleh.

V Mozirju, tem nekdanj tako narodno navdušenem lepem trgu o bistri Savinji, je prejšnje čase na lipi sredi trga po zraku frfotala naša trobojnica — sedaj ne več.

Zakaj ne?!

Pač pa sem videl tudi letos v Kamniku, kamor vsako leto prihaja mnogo tujcev, nad razvalinami „Malega grada“ ponosno našo za-

stavo. Rojaki, posnemajte Kamničane! Povsod v vsakem našem trgu, v vsaki vasi po Slovenskem naj vira slovenska trobojnica v znamenje, da živi tukaj zavedno slovensko ljudstvo, ki se ne boji nikogar. Razobesite povsod našo trobojnico! Naprej zastava slave! Svet naj ve, da smo probujeni!

Iz šmarskega okraja smo dobili pismo s prošnjo, naj bi javno odgovorili, jeli sme manipulacijski uradnik pri sodišču zapuščinske razprave vršiti ali ne.

Odgovor: O zapuščinah sme razpravljati le konceptni uradnik — sodnik, pristav ali pa c. kr. notar, kateremu je sodišče to izročilo. Manipulacijski uradnik — kancelist, oficijal, zemlje-knjižni vodja ali celo kak pisar — ni za to nikakor opravičen.

Sploh nam ni znano, če se to kje zgodi. Ker pa razvidimo iz pisma, da se je vprašalcu ali komu drugemu to res pripetilo — pa morda ne pri šmarskem sodišču pod vodstvom sodnika Wagnerja? — svetujemo prizadetemu, naj stopi s svojo zadevo na dan.

Primerna metla se že najde.

Vitanje. Nekaj časa sem vsipa kakor iz zaklja naša celjska kuharica, „plemenita gospodična „vahtarca“ velikanske laži na vitanjsko verno in mirno ljudstvo. Hoče ga poučevati, oziroma hujska ga s porednim izrazom „Los von Rom“. Ta dopisnik „vahtarce“ je nestrpen. Bolé ga kurja očesa. Pa rečemo mu, da ga bodo skelela še bolj, ko mu stopimo na prste. Zgodilo se bo kmalu. Prej tako ne bo miru, katerega on neče. Vedno neti prepir med tržani in ljudstvom. Sosebno mu ugaja dražiti duhovščino, ki mu je stebel na potu. Z mnogimi lažmi jo je že oblatil. Zadnjič jo je s svojimi infamnimi brutalnostmi napadel 9. junija t. l. Opisal je ta hudomušec procesijo sv. Rešnjega Telesa tako grdo, oziroma navzoče častilce, da ni omeniti. Napadel je nekako našo versko stališče in red v procesiji. Govori se in sodi po njegovih nestranskih noticah, da ni rimskokatolik. Ljudstvo kar besni zoper tega dopisnika. Vse govori po trgu in župniji, da bi bil že davno mir v Vitanju, če bi tega hujskača ne bilo. Le čuda, da ga pametni tržani ne baonijo na ledino. Kar se je že nerednega zgodilo pri nas, je on povzročil.

Na dan sv. Rešnjega Telesa je hodil s pokrito glavo ob procesiji, vodeč svojega edinega prijatelja črnega psa s seboj. Ljudstvo je silno mrmralo. Ni manjkalo mnogo, pa bi mu nek fant šel raz glave potegniti rujavkasto „mužo“ in mu pokazal pot na graščinsko gnojišče. To bi mu prijalo. Naj si dobro zapomni, da drugokrat se mu pripeti kaj takega. Uboga „juženca“ se bo norčevala s toliko tisoči raznih narodov v katoliški cerkvi. On nam ne bo ubranil procesij niti predručajil s svojo „globoko modrostjo“ red sv. cerkve. Ga je preveč v irhastih, do kolen samo segajočih blačicah. Ta možiček je pa le čudak. Kaj bi se žaba spravljala nad oreh, če ji je že lesnika pretrda. Ako se bode le zaletaval v nas, ga prihodnjič z imenom naznanimo. Sitna podrepnica, čemu se muzaš okolo nas, ker te nihče niti ne pogleda? S svojo hudomušno modrostjo in gozdarsko učenostjo ne boš nas Vitanjčane sleparil. Če pa imaš katerega za seboj, pa dobro vedi, da ti je vinski bratec itd.

Iz Gradca. (Društvo c. kr. davčnih uradnikov za Štajersko.) Z veseljem bi pozdravili osnovitev tega društva, ako bi isto ustrezalo svojem namenu. Toda že sedaj, ko se društvo ni sropilo v javnost, je razvidno, da bode to društvo imelo popolnoma nemško političen značaj. Do tega opravičenega mnenja privedejo nas okolščine, katere morajo na vsak način v pojasnilo na dan.

Gosp. proponentje pravijo sicer po okrožnicah: „V jedinstvi je moč,“ ter zagotavljajo, da bode namen društva edino le pospeševanje stanovskih razmer brez ozira na politiko in narodnost. Kdo naših somišljenikov jim bode to verjel? Jaz ne, in kdo drugi mislim tudi ne, ker si dajejo sami brce. Z odlokom c. kr. namestnje v Gradcu z dne 29. junija 1901 št. 22.168 potrjena pravila in okrožnice tiskala je nemško-nacionalna tiskarna (Deutsche Vereinsdruckerei). S tem so nam dali prvi dokaz pristranosti.

Nadalje so proglasili gosp. proponentje zopet v drugi krožnici, katera je tudi bila v imenovani tiskarni tiskana, vrsto c. kr. davčnih uradnikov, katere naj bi člani volili v odbor. Smo li našli med njimi ednega Slovence? Ne! Po njih mnenju bilo bi zločinstvo, ako bi tudi Slovenec imel besedo v tem društvu, pač pa bi smel in moral plačevati udnino, katero bi mu slavni odbor v smislu društvenih pravil naložil, da bi se mu naposled posmehoval, češ, Slovenec je pač prava „mila Jera, plačaj in molči!“

Kakega zboljšanja našega stanu pa naj pričakujemo od tega društva? To si bode vsak davčni uradnik sam pojasnil, če boče trezno misliti. Kadar bode društvo prosilo vlado za zboljšanje uradniškega stanu ali kaj ednakega, odpravila ga bode z lepimi besedami in obljubami, ali uspeha ne bode nikacega, kajti vlada tudi ne more več dati, kakor zamore.

Ne praskajmo se torej tam, kjer nas ne srbí! Ostanimo na dan osnivalnega zborovanja, to je dne 11. avgusta 1901 vsi brez izjeme doma in ne podpirajmo podjetja, v katerem se Slovenec ne upošteva in se namenoma naravnost prezira s pristopom. Pričakujemo, da ne bomo našli med člani tega društva niti ednega narodnočutečega in mislečega davčnega uradnika; ako bi bil kdo že stopil v društvo, naj se vede po večini narodnjakov, ter naj takoj objavi svoj izstop, kajti v tem društvu za nas Slovence ni prostora. Eden v imenu drugih.

Politični pregled.

(K položaju.) Vkljub zasedanju deželnih zborov se mora reči, da je politično življenje v naši državni polovici sedaj jako mirno. Češki minister Rezek je pred kratkim popotoval na Češko, da se prepriča, bo li češka delegacija v jeseni hotela podpirati delavnost parlamenta in posebno dovoliti proračun za l. 1902, s čimur bi bilo dokazano, da je državni zbor v pravem tiru. Minister Rezek pa ni dobil povoljnega odgovora. Parlamentarna komisija češkega kluba se še ni pečala s tem vprašanjem, to se zgodi še le v teku treh mesecev. Parlamentarna kriza se zdaj ne da drugače rešiti nego s preosnovo Körberjevega kabineta. V ministristvu morajo mesto doseđanjih burokratov priti češki in nemški zapniki. Tako preosnovana vlada bi potem tudi vodila volitve v češki deželni zbor in rešila Mladečhom večino.

(V češkem deželnem zboru) se je dne 4. t. m. nadaljevala zopet razprava o proračunskem provizoriju, katera je dovedla do politične debate med Čehi in Nemci. Nemca Schückerja so razburile veličastne sokolske slavnosti; zlasti pa ga je zbudilo veliko prijateljstvo, ki so je Rusi in Francozi izkazovali Čehom. Dr. Kramář je nato zagrizenemu Nemcu pojasnil, rekši, da k Čehom dohajajo tuji gostje, ker jih ljubijo, k Nemcem pa ne prihaja nihče, ker nikdo ne goji simpatije do njih. Trditev, da so Čehi postali to, kar so, s pomočjo Nemcev, je krivična; oni so se razvijali proti volji Nemcev in ki bi se bili povzpeli še mnogo višje, da jih niso Nemci ovirali v njih napredovanju. Čehi ne bodo mirovali, dokler ne dosežejo vseh svojih pravic, in se zelo moti oni, kdor misli, da v državnem zboru ostane le pri gospodarskih vprašanjih. — V seji dne 6. julija je bil sprejet predlog, da se uvede direktna volilna pravica za volitve v kmečkih občinah; nato se je razšel deželni zbor.

(Volitve na Ogrskem) se bodo menda vršile brez vsakega pritiska in podkupavanja od strani vlade. Prejšnje volitve so stale vlado mnogo denarja, ker je vsak vladni kandidat dobil od središča znatno denarno podporo. Sedaj pa bodo morali vsi kandidati sami poravnati troške, ki so po navadi precej veliki. Pri zadnjih volitvah, ki so stale poedince do 100.000 gld., je bilo tudi takih propalih kandidatov, ki so žrtvovali 60.000 do 70.000 gld., a vseedno niso mogli priti do mandata. Sedanje „čiste“ volitve ne bodo požrle toliko denarja, a brez vsake žrtve tudi ne bodo. Liberalna stranka računa, da dobi absolutno večino.

(Dolg Srbije.) Belograjski dopisnik „S. P. Vjedomosti“ veli v ednem svojem dopisu med drugim tako: Srbija, ki ni imela do leta 1876 niti ednega dinarja dolga, dolguje zdaj 500 milijonov,

in plača zdaj samo obresti več, nego je l. 1876 iznašal ves državni proračun.

(† Knez Klodovik Hohenlohe), bivši nemški državni kancelar je umrl dne 5. t. m. v Ragazu, v starosti 82 let. Pokojnik je bil tretji nemški kancelar, in sicer od l. 1894. do l. 1900.

(Rusija in Bolgarija.) Med rusko in bolgarsko vlado se je baje sklenila pogodba, vsled katere da Bolgarija Rusiji pristanišči Burgas in Varno v najem za nedoločen čas. V odškodnino zato pa dobi knez Ferdinand bolgarski naslov kralja. Sodiijo, da je bil obisk velikega kneza ruskega pri knezu Ferdinandu posvečen sklepanju te pogodbe.

(Vojna v Južni Afriki.) Kitchener je sporočil iz Pretorije, da so Buri napadli in razpršili v zrak iz Petersburga došli vlak. Ubitih je 17 oseb, med temi eden častnik. To je prvi slučaj na severni črti. Angleški polkovnik Greenfell je baje dne 1. t. m. ujel pri Hopewellu 93 Burov ter ugrabil 56 vozov. — Kitchener je naprosil angleško vlado, naj mu pošlje vse za vojno sposobno moštvo, kar ga ni doma potrebnega. Angleži iščejo zopet novega posojila radi brezkončne vojne.

(Kitajska.) Uspeh, ali bolje rečeno, neuspeh akcije evropskih držav v Kini osvetljuje najbolj dejstvo, da je v Kini gospodarica položaja še vedno cesarica vdova, ki je zapovedala uničevalen boj proti tujcem. Izbrala si je mesto Kaifongfu v pokrajini Honan za glavno mesto Kitajske, ker se v Peking ne mara več povrniti v strahu, da bi je tam ne ujeli in umorili. Cesarica še nikdar ni mislila resno na trajen mir z evropskimi državami, in misli prej ko slej na boj proti tujcem.

Književnost.

(„Der Süden,“) glasilo za politične, kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev, ki so ga l. 1898 na Dunaju ustanovili nekateri slovenski in hrvaški poslanci, je po sklepu ustanovnikov koncem junija t. l. nehal izhajati. Ker je za list še mnogo stroškov poravnati, prosi upravnništvo lista one gg. naročnike, ki so za l. 1899, 1900, 1901 na dolgu, da blagovole zaostalo naročnino čim prej poslati pod naslovom: „Der Süden,“ Wien, I., Plankengasse 4.

Razne stvari.

(Za 3 krajarje deset let ječe.) Kmetica Juliška Hoczy iz Hrastina je bila dne 9. oktobra preteklega leta na cesti napadena od Janoša Gogoljaka in Janoša Požarja. Napadalec sta kmetico zvezala in jo hotela oropati, dobila sta pa pri nji samo 3 kr., kar ju je tako razjutilo, da sta kmetico še natepla. Sodišče v Oseku je obsodilo te dni Gogoljaka na 10 let, Požarja pa na štiri mesece ječe.

(Milijonar tat.) Ruski časopisi poročajo: Petrolejski veliki industrijalec Rilsky v Baku, katerega premoženje se ceni na več milijonov, je bil te dni radi — tatvine aretovan. Rilsky je s tajnim skritim podzemeljskim rovom petrolej iz tujega reservoirja izpeljal v svoj reservoir. Pri svoji si je tako petroleja v vrednosti 300 rubljev. Aretovani milijonar se je v zaporu — ustrelil.

(Velika stavka v Ameriki.) „Morning Post“ javlja iz New Yorka dne 30. m. m.: 20 tisoč delavcev ameriške družbe za izdelovanje jeklenih pločevin v Pittsburgu stopilo v štrajk. Ako do konca tega tedna ne bo ustrezno njihovim zahtevam, namerja vseh 200.000 delavcev, nameščenih v tovarnah za izdelovanje jeklenih plošč zveze Združenih držav, pridružiti se štrajku.

(Grozna vročina) je zavladovala začetkom tega meseca v New Yorku in po drugih krajih Severne Amerike. Dne 2. julija je umrl samo v New Yorku 225 ljudi za solnčarico; mrtvašnice so prenapolnjene s trupli. Po cestah leže kupoma poginoli konji; v torek so jih našli do 500. Promet je skoro ves ustavljen.

(Lakota v Indiji.) V Indiji vlada zopet huda lakota; 581 tisoč oseb dobiva redno vladno podporo. Baje se bodo razmere izboljšale šele tedaj, ko bo izdaten dež omogočil obdelovanje polja. Lakota je nastala večinoma radi hude suše.

Loterijske številke.

Dunaj, dne 6. julija 1901; 36, 17, 31, 7, 61.
Gradec „ „ „ 8, 11, 18, 28, 53.

V službo vzamem

— mlinarja —

poštenega, treznega in zdravega, Alojz Kupec, št. Lovrenč, pošta št. Pavel v Savinski dolini.
(251) 2-1

Zahvala.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu izreka za mnogobrojne dokaze prisrčnega sočutja ob smrti svojega vrlega predsednika, gospoda

cand. iur. Janeza Kolar-ja

kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku ter za mnoge krasne vence vsem svojo najsrčnejšo zahvalo.

Za odbor:

phil. Anton Majžer iur. Viktor Hren
t. d. podpredsednik t. d. tajnik.

Kramarija

v mestu Spodnjega Štajarja z blagom okoli 700 glđ. odda se pod jako ugodnimi pogoji.
Ponudbe pod naslovom „obrt“ poste
(252) 2-1 restante, Celje.

Proda se

saradi odpotovanja mala

— hiša —

sredi žalskega trga, primerna za vsakega rokodelca.

K. hiši spadata tudi dva in pol orala obdelanega polja s hmeljem, dve kravi, dva lahka voza in vse poljedelsko orodje. — Vpraša se pri lastniku št. 4 v Zalcu.
(247) 2-2

Trgovski pomočnik

mlad, ter zmožen slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga
(246) 3-2 Mih. Sernc-a v Rušah.

Vožne karte in tovarni listi v

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

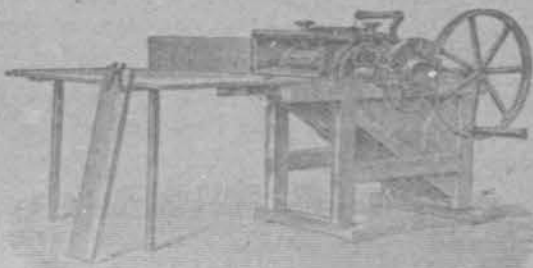
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV.

Wienergrütel 20 ali pa

Julij Pepper, Südbahnstr. Nr. 2, Innsbruck.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „Merkur“

Celje, Graške ulice št. 12.

Za stavbeno sezono vse stavbene potrebščine v največji izbiri.

Opozarja na svojo veliko zalogo travert, vodovodnih cavi, izdelkov iz kameščin, kakor cavi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavbenih in pohištvenih okovov, samokolnic, raznega rokodelskega orodja, kuhinjske priprave, štedilnikov itd.

Mlatilnice z gepljem in ročne, čistilnice in drugi poljedelski in vino-rejski stroji iz najbolj slovečih tovarn po zelo niskih cenah.

Za čas košnje priporočam svoje

— izvrstne kose iz najfinejšega jekla —

ter vsakovrstne brusne kamne.

Za kose se jamčim!

Prva tržaška razpošiljatev na deželo

France Mirt, Trst

prilaga najgorkerje p. n. slovenskemu občinstvu svojo zalogo kave, riža, južnega sadja, olja, čaja, čokolade, konzerv, rib, sira, vina namiznega in za desert itd.

Blago se razpošilja po železnici v količinskih od najmanj 30 kg. vsebine sestavljene iz edne ali pa iz več vrst blaga kakor tudi v poštnih količinskih od 4 1/2 kg. vsebine.

Vožnino in embalažo plača pošiljatelj.

Poštni količki (4 1/2 kg. vsebine franko).

Kava.	K
Santos I. izbran količ 4 1/2 kg. stane	11.40
Santos II.	10.40
Java zelena	12.20
Java gold.	15.58
Ceylon I.	14.24
Ceyl. Perl	15.60
Kuba I.	16.15
Portorico ext.	15.20
Mokka prava arab.	16.15

Riž.	K
Karolina	3.80
Ostiglia glace	3.40
Japonski	2.72

Olje.

v zabojčkih s kositarjevo posodo [Schraubenverschluss.]

K	K
Nizza extra zabojček 4 kg. vsebine	7.56
Genua	7.56
Aixer	7.40
Jedilno	5.80

Vino (Desert.)

Marsala sodček 4 lit. vsebine stane	10.—
Malaga	14.60
Lacrimae Christi	16.40
Madera sodček	14.80
Cipro	13.20

Oranče.

Mesina v košaricah 30—32 komadov	3.20
Mesina krvave	3.60
Limone	2.80

Milo (Spremitura.)

najboljše za britev, toaletno in fino perilo zabojček

4 1/2 kg. vsebine	4.50
-------------------	------

Virh.

Naturel količ. 4 1/2 kg. vsebine	5.80
----------------------------------	------

1/2 Lacrima	6.70
-------------	------

izbran	9.50
--------	------

Častitim g. duhovnikom priporočam posebno svojo

zalogo virha kakor tudi olja in dušice za vedno luč ter

si usoja izvršiti d. naročbe s nemudno in natančno po-

strežbo.

Obširnej ceniki se po želji razpošiljajo brezplačno.

Spoštovanjem udani

(188) 10—10

France Mirt.

Trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Drag. Hribar-ja

v Celju

Rotovška ulica št. 2

priporočam svojo veliko zalogo

krasnih razglednic

s cveticami in raznimi verzi komad po 5 kr.

(Zunanja naročila izvršujejo se točno in le proti predplačilu.)